Leefbaarheidsprogramma Gelderland 2025-2029

Inwonersinitiatieven

Netwerken, samenwerken en coördineren

Kennis, inspiratie en kwaliteit

Voorzieningen en ontmoetingsplekken

Wie doen er nog niet mee?

Ondersteunen

Bekendheid activiteiten , PR en communicatie

Wijken- en dorpendeals

Leefbaarheidsalliantie Gelderland

Namens de stuurgroep van de Leefbaarheidsalliantie Gelderland,

Leidy van der Aalst – Vereniging DKK Gelderland

Sylvia Sikkema – Zorgbelang Inclusief

Gerrit Kapteijns - Spectrum

Inhoud

Inleiding 4
Uitgangspunten Programma Leefbaarheid provincie Gelderland 4
De vraag van de provincie 4
Ons aanbod 5
Lijn 1: Inwonersinitiatieven 6
Doelstellingen 6
1.1 Ondersteunen 6
1.2 Bekendheid activiteiten, PR en communicatie 7
1.3 Kennis, inspiratie en kwaliteit 7
1.4 Netwerken, samenwerken en coördineren 7
1.5 Wie doen er nog niet mee? 8
Lijn 2: Voorzieningen en ontmoetingsplekken 9
Doelstellingen 9
2.1. Ondersteunen 9
2.2. Bekendheid activiteiten, PR en communicatie 10
2.3. Kennis, inspiratie en kwaliteit 10
2.4. Netwerken, samenwerken en coördineren 10
2.5. Wie doen er nog niet mee? 10
Lijn 3 : Wijken- en dorpendeals 12
Doelstellingen 12
3.1 Ondersteunen 12
3.2. Bekendheid activiteiten, PR en communicatie 12
3.3 Kennis, inspiratie en kwaliteit 13
3.4. Netwerken, samenwerken en coördineren 13
3.5 Wie doen er nog niet mee? 13
Over de Leefbaarheidsalliantie Gelderland 14
Organisatie van de Leefbaarheidsalliantie Gelderland 14
Financiën 15

Inleiding

In dit document leest u hoe we als Leefbaarheidsalliantie Gelderland willen bijdragen aan het beleidsprogramma leefbaarheid van de Provincie Gelderland voor de periode 1-1-2025 tot en met 31-12-2028. Het doel van het Programma Leefbaarheid is het versterken van de (sociale) verbondenheid en inclusie op dorps- en wijkniveau.

De Leefbaarheidsalliantie Gelderland is een samenwerking van drie partners: Vereniging Dorpshuizen en Kleine Kernen Gelderland (DKK), Zorgbelang Inclusief en Spectrum. Wat ons als partners bindt, is dat bij ons werk de inwoners voorop staan. Het gaat om wat zij belangrijk vinden, het gaat om hun (inwoners)agenda. Het leggen van verbindingen is voor ons leidend. De kracht van de Leefbaarheidsalliantie is dat we in de haarvaten van de (lokale) samenleving zitten.

Door samen te werken hebben we als Leefbaarheidsalliantie veel bereikt. Ook in de evaluatie (2023) in opdracht van de provincie blijkt dat er grote waardering is van de inwoners voor ons aanbod. Voor de provincie is de Leefbaarheidsalliantie ook in de komende bestuursperiode dé partner om met onze expertise en ons grote netwerk invulling te geven aan de doelstellingen in het coalitieakkoord.

Gelderland is een diverse provincie. In het coalitieakkoord Gelderland Gewoon Doen (2023) staat dat de provincie hier trots op is en ervoor staat: ‘Wij maken geen onderscheid tussen afkomst, religie, beperking, seksualiteit of gender en mensen die zich identificeren als LHBTIQA+. Iedereen moet zich veilig voelen in Gelderland.’ Hier sluiten wij vol overtuiging bij aan. We willen er zijn voor iedereen. Iedereen is gelijkwaardig, maar niet iedereen is gelijk. We koesteren diversiteit.

Uitgangspunten Programma Leefbaarheid Provincie Gelderland

Het coalitieakkoord van het nieuwe college spreekt zich duidelijk uit. Leefbaarheid is het eerste inhoudelijke hoofdstuk in het akkoord en dat is niet voor niets. Gelderland is een provincie waar inwoners naar elkaar omkijken, betrokken zijn en samen het verschil maken. Dit is iets om trots op te zijn en om te koesteren. In de herijking van 2022 sprak de provincie zich al uit voor een structurele positie van het Programma Leefbaarheid: De structurele middelen zijn hierbij bedoeld voor het in stand houden van het ‘organisatorische vermogen’ (de Leefbaarheidsalliantie). Incidentele middelen kunnen dan worden gebruikt voor subsidieregelingen en het aanbrengen van accenten”

De vraag van de provincie

De provincie heeft ons gevraagd voor onderstaande drie themalijnen een gezamenlijk aanbod te maken.

1. Ondersteuning van inwonersinitiatieven
2. Ondersteuning van inwonersinitiatieven rond voorzieningen en ontmoetings-plekken

3. Ondersteuning van (georganiseerde) inwoners, in samenwerking met gemeente en andere betrokken organisaties, bij de wijken- en dorpendeals

Hierbij nodigt de provincie ons uit om speciaal aandacht te besteden aan:
- Het bereiken van kwetsbare groepen inwoners
- De bekendheid van het aanbod bij inwoners, gemeenten en externe organisaties versterken
- De samenwerking met andere provinciale ondersteuningsorganisaties
- De wijze waarop met het wegvallen van PJG (Plattelands Jongeren Gelderland) de ondersteuning van jongereninitiatieven een plek krijgt in het aanbod.

Hoe we als afzonderlijke partners onze specifieke expertise inzetten werken we op een later moment uit in een activiteitenplan.

Ons aanbod

Ons brede netwerk en onze expertise willen we inzetten om uitvoering te geven aan het Programma Leefbaarheid. Het is ons uitgangspunt dat wij samen met inwoners integraal en toekomstbestendig werken aan vraagstukken op het vlak van leefbaarheid. Dat houdt in dat wij inwoners stimuleren om hun vragen en initiatieven te koppelen aan opgaven van hun buurt, wijk of dorp en daarbij aandacht hebben voor álle inwoners – juist ook voor hen die niet vanzelfsprekend (kunnen) meedoen.

Leefbaarheid heeft raakvlakken met economische ontwikkelingen en met ontwikkelingen op het gebied van wonen, het sociale domein en zorg, de omgevingswet, de energietransitie. En uiteraard ook met nieuwe maatschappelijke vraagstukken die zich voordoen, zodoende is bovenstaande opsomming niet compleet. De komende vier jaar zullen zich vast nieuwe ontwikkelingen aandienen die leefbaarheid raken. We zijn gewend flexibel in te spelen op wat zich aandient en te doen wat nodig is voor de inwoners van Gelderland.

We bouwen ons aanbod op aan de hand van de drie themalijnen: Ondersteunen van inwonersinitiatieven; Voorzieningen en ontmoetingsplekken en Wijken- en dorpendeals. De lijnen geven enigszins houvast aan de uitvoering, maar hebben geen absolute grenzen. Zo kan het ondersteunen van een dorpshuisbestuur onder de themalijn voorzieningen en ontmoetingsplekken vallen en is het ook een inwonersinitiatief. Als het ondersteunen van een dorpshuisbestuur wat breder bekeken gaat worden, kan het uitgroeien tot een dorpendeal.

De provincie Gelderland bestaat uit zeven verschillende regio’s en in elke regio werkt het net even iets anders. Wij kennen deze verschillen en zoeken naar kansen en leveren maatwerk in elke regio. Dit maatwerk is ook op gemeentelijk- en dorpsniveau van belang.

Lijn 1: Inwonersinitiatieven

Doelstellingen

De centrale doelstelling van het programma van de Leefbaarheidsalliantie is het versterken van gemeenschapsvorming en sociale verbinding. Het doel van lijn 1 is inwonersinitiatieven te helpen floreren. Dat doen we door participatie te bevorderen en de initiatieven te ondersteunen. De Leefbaarheidsalliantie is een laagdrempelige ondersteuningsstructuur waar alle inwonersinitiatieven van Gelderland terecht kunnen voor brede ondersteuning. Zowel nieuwe initiatieven als bestaande initiatieven met een nieuwe vraag. Onze ondersteuning kan veel vormen aannemen. We beginnen altijd met goed luisteren en het verhelderen van de vraag. De ene keer vraagt een initiatief om een gids, dan een bruggenbouwer of een oliemannetje. We nemen het initiatief nooit over, maar gaan naast de initiatiefnemer staan en helpen het initiatief een stap verder te brengen. Dit doen we vaak één op één en ter plaatse. Het helpt als we het initiatief ook echt zien en de context van het initiatief kunnen voelen. Toch is het juist ook goed om initiatieven in samen te brengen. Ze kunnen veel leren van elkaar en elkaar inspireren tot verdere bloei.

1.1 Ondersteunen

Alle vragen van initiatieven die binnenkomen uit alle Gelderse regio's pakken we op. We helpen initiatieven bij het vinden van budget, bij het zoeken van meer draagvlak, bij het verbinden met overheden, organisaties of andere initiatieven et cetera.

Als Leefbaarheidsalliantie spelen we in op de vraag van de inwoners van Gelderland die gedurende een korte periode ondersteuning nodig hebben bij het starten of juist continueren van hun initiatieven die de sociale cohesie versterken. Ook is onze alliantie in beeld als blijkt dat vernieuwing niet vanzelf tot stand komt, stagneert of de noodzakelijke opbouw van lokale netwerken achterwege blijft. Steeds vaker vragen initiatieven die de startfase voorbij zijn begeleiding om hun initiatief te consolideren. Dit betekent dat we hen helpen bij het oplossen van problemen; hun ondernemerschap; het ontwikkelen van verdienmodellen en het aansluiten bij het lokale netwerk van bijvoorbeeld ondernemers of welzijn. Ook in de praktische ondersteuning werken we samen met andere provinciale programma's en ondersteuningsorganisaties.

Actieve inwoners/vrijwilligers zijn de drijvende kracht achter de leefbaarheid van dorpen en wijken. Zonder hun inzet en deskundigheid zou er weinig van de grond komen. Reden te meer om waardering te laten blijken, ondersteuning te bieden en met hen in gesprek te blijven. We merken dat er veel druk ligt op vrijwilligers en zoeken naar vormen om hen te ontlasten. Als Leefbaarheidsalliantie bieden we voor vrijwilligers diverse instrumenten, workshops, trainingen en mogelijkheden voor kennisuitwisseling om hen sterker te maken voor het werk dat ze leveren. Ook zoeken we naar manieren om vrijwilligers in het zonnetje te zetten.

De Leefbaarheidsalliantie werkt met andere provinciale ondersteunings-organisaties samen om het aanbod voor vrijwilligers breed beschikbaar te maken en beter af te stemmen. We geven advies en bieden ondersteuning aan dorpen, wijken en initiatieven over hoe zij de inzet van actieve inwoners slimmer kunnen benutten en hen daardoor duurzaam kunnen inzetten. Adviezen betreffen bijvoorbeeld het anders organiseren en matchen van werkzaamheden en de mogelijkheden van inwoners die hun bijdrage willen leveren; het combineren van taken voor verschillende verenigingen of het inzetten van passende beloning en waardering. We ontzorgen besturen van stichtingen en verenigingen door samenwerking te stimuleren.

1.2 Bekendheid activiteiten, PR en communicatie

Om initiatieven te kunnen ondersteunen moeten de initiatiefnemers ons natuurlijk wel weten te vinden. Daar zorgen we op verschillende manieren voor. We zijn zowel online als offline actief en zijn daar waar de initiatieven zich ook bevinden. Daarnaast zorgen we ervoor dat we ons netwerk op orde hebben. Gemeenten, lokale welzijnsinstellingen, woningcorporaties en dergelijke zijn onze informatiebron en ambassadeur.

1.3 Kennis, inspiratie en kwaliteit

Met diverse activiteiten als workshops, trainingen, Zomercongres, Workshopweek en Plattelandsparlement bieden we inwoners mogelijkheden om zich in een veelheid aan onderwerpen te bekwamen. Via onze kennisbank met films, infographics, webinars, podcasts, blogs, kenniskaarten en artikelen delen we de inspirerende voorbeelden en de kennis van inwonersinitiatieven en ontsluiten deze voor een breed publiek. We zoeken een mooie mix tussen online en offline activiteiten. En we zorgen ervoor dat de beschikbare kennis en aangeboden activiteiten goed vindbaar en toegankelijk zijn. Dat doen we via verschillende communicatiekanalen en door een goede zichtbaarheid in de sociale media.

Voor een juiste toepassing van wet- en regelgeving bieden we aan actieve inwoners verschillende instrumenten aan, bijvoorbeeld kenniskaarten, een impactmeting, workshops en maatwerkadviezen. Met als resultaat dat hun kennis up-to-date is en hun werk makkelijker wordt.

Voor (aankomende) bestuurders van initiatieven, verenigingen, stichtingen in dorpen en wijken bieden we trainingen, kenniskaarten en maatwerkadviezen aan. Deze zijn gericht op het anders organiseren van bestuurlijke activiteiten en het aantrekkelijk(er) maken voor andere actieve inwoners zoals jongeren of minderheden die niet vanzelfsprekend een bestuurlijke rol op zich nemen.

1.4 Netwerken, samenwerken en coördineren

De Leefbaarheidsalliantie functioneert in een netwerk van allerhande organisaties en partijen. We zetten erop in om de kennis en expertise van al deze organisaties en partijen te benutten. Lokaal werken we samen met inwonersinitiatieven, gemeenten, welzijnsinstellingen, zorgorganisaties, scholen, woningbouw-

corporaties et cetera. Provinciaal hebben we in het bijzonder samenwerking met de Gelderse Sportfederatie, Cultuur Oost, Landschapsbeheer Gelderland, Erfgoed Gelderland en Rijnbrink. Met hen zoeken we actief naar mogelijkheden om integrale vraagstukken op te pakken. Daarnaast werken we ook met andere organisaties samen, zoals Rocov, Vizier Oost, Omroep Gelderland, Hogeschool Arnhem Nijmegen, Zorgalliantie/Krachtige Kernen, Leader, Gelders Energieakkoord (GEA), Natuur en Milieu Gelderland. Landelijk zijn we de Gelderse partner van de landelijke beweging 'We doen het samen'. Hierin zijn 17 organisaties vertegenwoordigd zoals de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen, LSA-bewoners, Nederlandse Organisatie Vrijwilligers, Nederland Zorgt voor Elkaar, OranjeFonds, VSBfonds en Katalys. Daarnaast werken we samen met Platform 31 en Movisie. Belangrijk is om de toegevoegde waarde van samenwerken in het vizier te houden met als uitgangspunt: samen wat kan – apart wat moet.

1.5 Wie doen er nog niet mee?

Iedereen in Gelderland die mee wil doen, moet dit ook kunnen. We hebben extra aandacht en inzet voor groepen die niet vanzelfsprekend meedoen en niet vooraan staan en die wel extra aandacht verdienen. Jongeren hebben onze speciale aandacht. We gaan proactief op pad om jongeren te bereiken en hebben diverse programma's waarin we jongeren bereiken. Ook initiatieven rondom armoede en eenzaamheid blijven speciale aandacht vragen.

We werken vanuit de grondslag van positieve gezondheid. Een bredere kijk op gezondheid, die meer oplevert. Het accent ligt op de veerkracht van mensen en op wat hun leven betekenisvol maakt.

We zoeken actief naar mogelijkheden om meer te doen in wijken en dorpen waar de inwonersinitiatieven niet vanzelf opkomen. Naast het ondersteunen van initiatieven, agenderen en initiëren wij onderwerpen die het bevorderen van inclusie tot doel hebben.

Lijn 2: Voorzieningen en ontmoetingsplekken

Doelstellingen

Het doel van lijn 2 is het ondersteunen van voorzieningen en ontmoetingsplekken. Voorzieningen en ontmoetingsplekken zijn basisvoorwaarden voor gemeenschapsvorming en sociale verbinding en bieden veel mogelijkheden voor bewonersparticipatie. Het gaat hierbij nadrukkelijk ook om buitenvoorzieningen zoals beweegtuinen, ontmoetingspleinen, speelplekken en andere faciliteiten.

De Leefbaarheidsalliantie zet in op een integrale aanpak van ontmoetingsplekken (binnen- en buiten) op dorps-/wijkniveau waarbij samenhang en afstemming centraal staan. We streven ernaar dat voorzieningen passend zijn in het betreffende dorp of wijk en letten met name op een duurzame exploitatie. Daarnaast zijn begrippen als samenwerking, bereikbaarheid, toegankelijkheid en beheer belangrijk.

Voor leegkomend/leegstaand vastgoed zoeken wij in samenspraak met de inwoners naar een passende nieuwe bestemming. Bij maatschappelijk vastgoed speelt het financiële kader een belangrijke rol, en wij benadrukken daarbij dat ook programmering en draagvlak belangrijke factoren zijn.

Bij processen rondom voorzieningen en ontmoetingsplekken is een kerngerichte aanpak van belang. Het algemene (dorps)belang moet prevaleren boven het eigen belang (eigen identiteit) van een vereniging of organisatie. Dit vergt inzet op samenwerking, programmering en procesbegeleiding, om concurrentie tussen gebouwen te voorkomen. Het vormen van dorps- of wijkcoöperaties en of het privatiseren van voorzieningen kan helpen om het lokaal eigenaarschap te bevorderen.

2.1. Ondersteunen

Op verzoek ondersteunen we initiatiefnemers bij het ontwikkelen van een visie op het beter benutten van de publieke voorzieningen én de buitenruimte. Dit doen we in samenhang met de opgaven van het dorp/de wijk op andere vlakken (zoals energietransitie, tegengaan van verstening en verhitting of het verbeteren van mogelijkheden voor ontmoeten, werk en vrije tijd).

Het vergroten van de bereikbaarheid en toegankelijkheid van lokale en regionale voorzieningen en het verbeteren van de mobiliteit zijn nadrukkelijk onderdeel van planontwikkeling. Wij kijken naar koppelkansen.

Onze ondersteuning en onze adviezen zijn erop gericht om wijk- en dorpshuizen, woon(zorg) initiatieven en ander maatschappelijk vastgoed (inclusief kerken) duurzaam en toekomstbestendig te maken. Ook adviseren we de organisaties die voorzieningen beheren om een organisatievorm, structuur en/of financiering te realiseren die toekomstbestendig is. We zien hierbij kansen in het organiseren via (dorps)coöperaties. Ook voor de buitenruimte is toekomstbestendigheid een

belangrijk aandachtspunt om te voorkomen dat de fysieke inrichting voorrang krijgt op sociale functie (ontmoeting).

Naast het geven van advies en ondersteuning bieden op het gebied van visieontwikkeling, nieuwe verbindingen en toekomstbestendig organiseren hebben we ook praktische instrumenten voor het verbeteren, vernieuwen, verduurzamen en toegankelijk maken van dorpshuizen en (buiten) ontmoetingsplekken.

2.2. Bekendheid activiteiten, PR en communicatie

We maken onze ondersteuningsactiviteiten op verschillende manieren bekend zodat startende en bestaande initiatieven voor binnen- of buitenontmoeting ons weten te vinden. Initiatieven kunnen ons rechtstreeks vinden of via verwijzing van gemeenten of andere (provinciale) organisaties.

2.3. Kennis, inspiratie en kwaliteit

Met diverse activiteiten als workshops, trainingen, Dorpshuizentour en andere initiatieven bieden we inwoners mogelijkheden om zich in een veelheid aan onderwerpen te bekwamen. Via onze kennisbank met films, infographics, webinars, podcasts, blogs, kenniskaarten en artikelen delen we de inspirerende voorbeelden en de kennis van het beheren en exploiteren van voorzieningen en ontmoetingsplekken. We ontsluiten deze voor een breed publiek. We zoeken een mooie mix tussen online en offline activiteiten. En we zorgen ervoor dat de beschikbare kennis en aangeboden activiteiten goed vindbaar en toegankelijk zijn. Dat doen we via verschillende communicatiekanalen en door een goede zichtbaarheid in de sociale media.

2.4. Netwerken, samenwerken en coördineren

We versterken lokale initiatieven voor het tot stand brengen en/of in standhouden van accommodaties, beweeg-, ontmoetings- en speelplekken en andere faciliteiten die voor de leefbaarheid van dorp of wijk van belang zijn. Wij stimuleren initiatiefnemers om (nieuwe) verbindingen te leggen waardoor het draagvlak en commitment worden vergroot en de accommodaties/voorzieningen en buitenontmoetingsplekken beter worden benut. Dit komt de exploitatie en de toekomstbestendigheid ten goede. Hiervoor zijn we continu bezig om onze eigen netwerken te onderhouden en waar nodig uit te breiden. Zowel lokaal en regionaal als provinciaal en landelijk. Deze netwerken kunnen we daarmee ook beschikbaar maken voor alle Gelderse initiatiefnemers.

2.5. Wie doen er nog niet mee?

Extra aandacht en inzet is er voor groepen die niet vanzelfsprekend meedoen en niet vooraan staan en die wel extra aandacht verdienen. Speciale aandacht hierbij ook voor jeugd en jongeren.

We werken vanuit de grondslag van positieve gezondheid. Een bredere kijk op gezondheid, die meer oplevert. Het accent ligt op de veerkracht van mensen en op

wat hun leven betekenisvol maakt. De kracht van zorgzame gemeenschappen. Een zorgzame gemeenschap kan niet ontstaan zonder goede mogelijkheden tot ontmoeting. Het gaat hierbij om meer dan stenen alleen. We stimuleren inclusieve en diverse programmeringen, zodat alle inwoners betrokken kunnen worden.

Binnen en buiten ontmoetingsplekken dienen bereikbaar en toegankelijk te zijn voor iedereen, fysiek, informatief, digitaal, sociaal en financieel.

Lijn 3 : Wijken- en dorpendeals

Doelstellingen

Het doel van lijn 3 is het ondersteunen van inwoners, in samenwerking met gemeente en andere betrokken organisaties, bij de totstandkoming van wijken- en dorpendeals.

Inwoners nemen zelf meer verantwoordelijkheid voor hun eigen omgeving. Dit bevordert de sociale verbondenheid in een wijk of dorp. Ter versterking hiervan heeft de provincie het instrument Wijken- en Dorpendeal in het leven geroepen. Dit instrument is een manier om integraal te kijken naar hoe maatschappelijke uitdagingen in samenhang met elkaar aangepakt kunnen worden, met de inwoners altijd in de lead. Wij zien wijken- en dorpendeals als een waardevolle manier om bewonersinitiatieven te ondersteunen.

De Leefbaarheidsalliantie heeft veel ervaring in de ondersteuning van deze ontwikkeling en gaat mee in de doelstelling om te komen tot 100 wijken- en dorpendeals. De kwantiteit moet daarbij in goede balans zijn met de kwaliteit.

3.1 Ondersteunen

We ondersteunen initiatiefnemers bij het ontwikkelen van een visie voor hun dorp of wijk vanuit een integrale aanpak als deze er nog niet is. In de visie staan de opgaven van het dorp/de wijk centraal en worden slimme verbindingen gezocht tussen het versterken van sociale cohesie en de aanpak van andere vraagstukken en ontwikkelingen. Zoals de energietransitie; het tegengaan van verstening en verhitting; het verbeteren van de biodiversiteit; het behoud van karakteristieke landschapselementen; verbeteren mogelijkheden voor wonen en ontmoeten, werk en vrije tijd en de aanpak van armoede en eenzaamheid. Inclusie is altijd een onderdeel van het plan.

Vervolgens ondersteunen we inwoners om een wijken- of dorpendeal tot stand te brengen. Dit doen we van begin tot aan sluiting van de deal. Daarnaast kunnen we inwoners ondersteunen bij de volgende stappen richting een wijken- of dorpendeal en bij de uitwerking hiervan. Het is cruciaal dat de wijken- en dorpendeals participatie van zoveel mogelijk inwoners in een wijk of dorp bevordert. En ook dat er een goede samenwerking is met de gemeente en andere partners. We brengen de mogelijkheden van thematische en vraaggerichte dorpendeals actief onder de aandacht van inwoners.

Daarnaast zien we als alliantie een activerende functie in het signaleren en agenderen van thema’s en vragen die kunnen leiden tot een dorpendeal. Het versterken van het lokale netwerk is een onderdeel van het traject.

3.2. Bekendheid activiteiten, PR en communicatie

Er is een hoog ambitieniveau om te komen tot het afsluiten van minimaal 100 wijken- en dorpendeals. Daarom is het nodig om (georganiseerde) inwoners actief

te informeren over de wijken- en dorpendeals. Communicatie is van belang, zowel offline als online. We brengen de mogelijkheid van wijken- en dorpendeals zo veel mogelijk onder de aandacht, denk bijvoorbeeld ook aan het aanschuiven bij bestuursvergaderingen van dorpsraden en wijkraden. Daarnaast zoeken we naar mogelijkheden om ook gemeenten en andere partijen actief te informeren. Zij kunnen namelijk ook een mooie rol spelen in het initiëren van wijken- en dorpendeals, ook in wijken en dorpen waar inwoners niet vanzelfsprekend voorop lopen.

3.3 Kennis, inspiratie en kwaliteit

Naast inhoudelijke kennis op het gebied van genoemde onderwerpen bieden we methodieken voor participatie in meer kwetsbare wijken en dorpen, zoals de inzet van ervaringskennis. We zien leren als een belangrijk element en gaan hier samen met de initiatiefnemers een passend programma bij ontwikkelen (kennis delen, intervisie, communities of practice etc). Met dit programma zorgen we ervoor dat de kwaliteit van de Wijken- en Dorpendeals vergroot wordt. Tijdens de uitvoering van de deal blijven we contact houden met de initiatiefnemers. Zo monitoren we per deal hoe het gaat en wat er eventueel nodig is om bij te sturen. Om zicht te hebben op de kwaliteit van de deals willen we de impact zo goed mogelijk in beeld krijgen. Hierbij zoeken we de samenwerking met een kennisinstelling.

Na een tussentijdse evaluatie of een eindevaluatie doen we een (impact)meting. Dit is een kwantitatieve meting en/of een kwalitatieve meting onder een deel van de afgesloten wijken- en dorpendeals. Hierbij kunnen we samenwerken met een kennisinstelling.

3.4. Netwerken, samenwerken en coördineren

Om de kansen te pakken die dit nieuwe instrument biedt, zullen we ook hier onze netwerken benutten en soms verder uitbouwen. We zoeken samenwerking met overheden, maatschappelijke organisaties en inwonersinitiatieven die de deals verder mee kunnen ontwikkelen. We leggen dwarsverbanden met de andere provinciale programma's en met de provinciale ondersteuningsorganisaties.

3.5 Wie doen er nog niet mee?

We zoeken actief naar mogelijkheden om in kwetsbare wijken en dorpen waar de inwonersinitiatieven niet vanzelf opkomen ook een wijken- of dorpendeal mogelijk te maken. Hiermee hebben we al ervaring opgedaan. Daarnaast kunnen we onze methodieken inzetten om inwoners die niet vooraan staan erbij te betrekken. Soms betekent dit overigens wel dat er meer geduld en tijd nodig is.

Over de Leefbaarheidsalliantie Gelderland

De Leefbaarheidsalliantie Gelderland is in 2017 opgericht. Op verzoek van de provincie kwamen de Vereniging Dorpshuizen en Kleine Kernen Gelderland (DKK), Plattelands Jongeren Gelderland (PJG), Zorgbelang Inclusief en Spectrum tot een gezamenlijke invulling en uitvoering van het Programma Leefbaarheid. De keuze voor het bijeenbrengen van onze organisaties is gebaseerd op het feit dat we samen een provinciaal dekkend netwerk van relaties hebben en complementaire expertise. Zo kunnen we effectief bijdragen aan de stimulering van leefbaarheid in Gelderland. De afgelopen jaren heeft deze alliantie haar bestaansrecht bewezen. Er zijn duizenden inwonersinitiatieven ondersteund, van Ratum tot Vuren, en van Hattem tot Heumen. De Leefbaarheidsalliantie richt zich vooral op de ondersteuning van inwoners(organisaties) bij het starten of continueren van hun initiatieven die de sociale cohesie versterken. Naast de individuele ondersteuning van initiatieven is de Leefbaarheidsalliantie verantwoordelijk voor het (groepsgewijs) delen van kennis over en voor inwonersinitiatieven en het verbinden van (mogelijke) initiatieven zodat deze elkaar kunnen inspireren en van elkaar kunnen leren. De inzet van de alliantie verbreedt zich steeds meer tot de ondersteuning van inwonersinitiatieven die de sociale cohesie versterken en die raakvlakken hebben met doelen van andere provinciale programma's, zoals sport, cultuur, natuur en landschap, erfgoed, mobiliteit, energietransitie en wonen. In gesprekken die gevoerd zijn met Gelderse gemeenten en met inwoners is gebleken dat zij de ondersteuning van de Leefbaarheidsalliantie aan inwonersinitiatieven breed waarderen, zoals ook blijkt uit het evaluatieonderzoek van Bureau Bartels (2022).

In de huidige periode bleek de verantwoordelijkheid voor het mede dragen van de alliantie te groot voor het (vrijwillig) bestuur van Plattelands Jongeren Gelderland (PJG). Het bestuur heeft daarom besloten om vanaf 2025 geen onderdeel meer uit te willen maken van de Leefbaarheidsalliantie Gelderland. Wel wil zij met de drie overgebleven partners kijken hoe ze vanuit een andere rol stem kan geven aan de (plattelands)jongeren van Gelderland. De overige drie partners hebben er vertrouwen in dat zij samen in staat zijn ook de (plattelands)jongeren te bereiken.

Organisatie van de Leefbaarheidsalliantie Gelderland

De stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van DKK, Zorgbelang Inclusief en Spectrum, is verantwoordelijk voor de coördinatie van de alliantie en de activiteitenplannen/rapportages. De stuurgroep onderhoudt de contacten met de gedeputeerde en het provinciale team leefbaarheid. Net als in vorige periodes verbinden de drie partners zich aan een samenwerkingsovereenkomst. De afzonderlijke organisaties hebben een eigen subsidierelatie met de provincie en leggen ieder als organisatie verantwoording af.

Financiën

Bij het opstellen van de begroting zijn we uitgegaan van de huidige situatie. Aangezien wij het pakket van Plattelands Jongeren Gelderland, samen gaan uitvoeren hebben we de middelen van PJG over de overgebleven drie alliantiepartners verdeeld. Hierbij kiezen we ervoor om de helft van dit budget toe te delen aan de DKK en de andere helft aan Zorgbelang en Spectrum. Zo zorgen we ervoor dat we een evenwichtige uitvoering kunnen geven aan de nieuwe opdracht. We gaan uit van een indexering van 4%, wetende dat de werkelijke indexering pas later dit jaar vastgesteld wordt.

	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**Totaal**
DKK	€ 470.029	€ 488.830	€ 508.383	€ 528.718	**€ 1.995.960**
Zorgbelang Inclusief	€ 1.409.121	€ 1.465.486	€ 1.524.105	€ 1.585.069	**€ 5.983.781**
Spectrum	€ 2.667.506	€ 2.774.207	€ 2.885.175	€ 3.000.582	**€ 11.327.469**
Totaal	**€ 4.546.656**	**€ 4.728.522**	**€ 4.917.663**	**€ 5.114.370**	**€ 19.307.211**

Voor 2025 gaan we uit van deze verdeling tussen de themalijnen. Dit is indicatief en zal worden vastgesteld nadat we ook onze activiteitenplannen hebben uitgewerkt.

2025	**Inwonersinitiatieven**	**Voorzieningen**	**Dorpendeals**	**Totaal**
DKK	€ 141.009	€ 188.012	€ 141.009	**€ 470.029**
Zorgbelang Inclusief	€ 704.560	€ 140.912	€ 563.648	**€ 1.409.121**
Spectrum	€ 1.467.128	€ 400.126	€ 800.252	**€ 2.667.506**
Totaal	**€ 2.312.697**	**€ 729.050**	**€ 1.504.909**	**€ 4.546.656**